

Î N C H E I E R E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 noiembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” și a fost modificată hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani din 7 martie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 15 aprilie 2016, SA „Moldovagaz” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că potrivit contractului nr. 54 din 1 aprilie 2015, încheiat între SA „Moldovagaz” și SA „Apă Canal Chișinău”, în perioada noiembrie 2015 - februarie 2016, pârâtului au fost livrate gaze naturale în volumele indicate în contract, însă ultimul sistematic a încălcat prevederile pct. 3.3 din contractul indicat, întârziind executarea obligației pecuniare de achitare la timp a prețului gazelor naturale consumate.

A invocat că în conformitate cu pct. 3.4 al contractului nominalizat, la situația din 11 aprilie 2016, pârâtul era obligat să achite SA „Moldovagaz” penalitatea pentru neachitarea în termen a gazelor utilizate în perioada menționată în mărime de 101 753,27 de lei.

Concomitent, a menționat că în conformitate cu prevederile art. 602 alin. (1), (2), art. 619 alin. (1) și art. 585 Cod civil, SA „Apă-Canal Chișinău” este obligată să achite SA „Moldovagaz” o dobândă de întârziere pentru neachitarea în termen a

gazelor naturale consumate în perioada noiembrie 2015 - februarie 2016, care conform calculului constituie 277 241,35 de lei.

A solicitat încasarea doar a penalității în mărime de 101 753,27 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 277 241,35 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat 50 000 de lei, deoarece pârâtul a achitat datoria în mărime de 3 801 731,24 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 7 martie 2017 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul SA „Moldovagaz” dobânda de întârziere în sumă de 237 557,93 de lei pentru perioada noiembrie 2015 - februarie 2016 și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 50 000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 noiembrie 2017 a fost admis apelul declarat de SA „Moldovagaz”, modificată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 7 noiembrie 2017, prin majorarea dobânzii de întârziere încasată de la SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul SA „Moldovagaz” de la 237 557,93 de lei până la 277 241,35 de lei. S-a încasat din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul SA „Moldovagaz” suma de 892,87 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la achitarea taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prevederile art. 619 alin. (1) Cod civil se aplică doar raporturilor cu participarea consumatorilor indiferent ce calitate au aceștia: de debitor sau creditor.

Prin prisma Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, consumator non casnic este persoana fizică sau persoana juridică, care procură gaze naturale în alte scopuri decât pentru propriile necesități casnice, iar în acest sens, nu poate fi considerat SA „Apă-Canal Chișinău” - consumator, or urmează a se face diferența dintre consumator casnic și consumator non casnic, în sensul contractului nr. 54 din 1 aprilie 2015, semnat de părțile litigante.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că suma dobânzii de întârziere urmează a fi calculată conform prevederii art. 619 alin. (2) CC RM, care prevede că, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzi prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În acest sens, instanța de apel a reiterat că argumentele reclamantei sunt fondate și întemeiate, iar hotărârea instanței de fond urmează a fi modificată, prin majorarea dobânzii de întârziere de la suma de 237 557,93 de lei până la suma de 277 241,35 de lei.

Cu referire la pretenția reclamantei privind încasarea din contul pârâtei SA „Apă-Canal Chișinău” a penalității în sumă de 101 753,27 de lei, instanța de apel a considerat corectă soluția instanței de fond privind respingerea acesteia, din următoarele considerente.

Conform art. 624 alin. (1) Cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că

debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

În același sens, conform art. 624 alin. (5) Cod civil, debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăției sale.

În speță, instanța de apel a remarcat că, pârâta urmează a fi exonerată de plata clauzei penale din considerentul că, ultima este principala întreprindere comunală de alimentare cu apă și canalizare a populației și întreprinderilor în mun. Chișinău, totodată asigură securitatea transportării apei potabile și a celei uzate, asigurând astfel în mod prioritar securitatea apei în mun. Chișinău.

În acest caz, esențial este faptul că SA „Apă Canal Chișinău” se află într-o interconexiune atât cu întreprinderile de stat corespunzătoare, cât și consumatorii finali, iar achitățile, de asemenea depind de executarea obligațiilor de către fiecare în parte.

Prin urmare, aflarea SA „Apă-Canal Chișinău” în întârziere, ține de interconexiunea raporturilor întreprinderilor ce activează în sectorul apei. Ori, SA „Apă Canal Chișinău” are un rol de intermediar între consumatorii finali și furnizorul de gaze naturale, utilizate exclusiv în vederea producerii apei calde furnizate de către aceasta, în mod direct sau indirect către populație, fiind o legătură nemijlocită între executarea obligațiilor asumate de către SA „Apă-Canal Chișinău” față de SA „Moldovagaz” și obligațiile multitudinii de consumatori față de SA „Apă-Canal Chișinău”.

La 16 martie 2018 SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a indicat că temeiul majorării cuantumului ratei dobânzii de întârziere de la 5 % la 9 % ține de interpretarea restrictivă de către instanța de apel a noțiunii de consumator.

Astfel, a menționat că în raporturile juridice ce au ca obiect livrarea serviciului public de aprovizionare a consumatorilor cu gaze naturale, legislatorul a operat cu noțiunea de consumator, accepție cu caracter general, care cuprinde și alte concepte subsecvente, inclusiv de consumator non casnic, aplicabilitate având Legea nr. 108 din 27 mai 2016 cu privire la gazele naturale.

A susținut că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile Legii nr. 108 din 27 mai 2016 cu privire la gazele naturale în corelare cu art. 619 Cod civil, precum că conceptul de consumator non casnic din raporturile juridice de livrare a gazelor naturale nu este cuprinsă în definiția generală de consumator.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La caz, se atestă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 7 noiembrie 2017 la 9 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 570 (f. d. 107), și a fost recepționată de către SA „Apă-Canal Chișinău” la 26 ianuarie 2018 (f. d. 111).

Astfel, recursul declarat la 16 martie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 noiembrie 2017, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău”, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva